

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය - 2016

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ (ජාජසජම) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළවන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශකිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) හා (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ (ජාජසජම) මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී ලංගිපු) අනුකූලවීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංගිපු 08 - ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්වීම් සහ වැරදි.
පිරිවැය රු. 391,105,000 ක් වූ සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කරන ලද මෝටර් රථ ඒවායේ එලදායී ජීවිත කාලය යාවත්කාලීන කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමකින් තොරව මණ්ඩලය විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කරනු ලබයි. තවද, ඒ පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කිරීමට මණ්ඩලය අපොහොසත්ව තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංගිපු 12 - ආදායම් බදු
සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළ විලම්භිත බදු වත්කම් සහ වගකීම් හඳුනාගෙන නොතිබුණි. ඒ වෙනුවට සියලුම අයකල හැකි බදු මත තාවකාලික වෙනස්කම් හා අඩුකල හැකි තාවකාලික වෙනස්කම් හඳුනාගැනීමකින් තොරව විලම්භිත බදු ගණනය කිරීමට අදාළ වූ හෙලිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළ සිදු කර තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංගිපු 19 - සේවක ප්‍රතිලාභ
ඡේද අංක 58 හි අවශ්‍යතා අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ බැඳීම් (පාරිතෝෂික ප්‍රතිපාදන) සඳහා වෙන්කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි. ඒ වෙනුවට, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පාරිතෝෂික දීමනා වශයෙන් ගෙවන ලද රු. මිලියන 394.69 කට සමාන වටිනාකමක් වර්ෂයේ වෙන්කිරීම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු. මිලියන 545.91 කින් අධිප්‍රමාණය වී පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම් රු. මිලියන 545.91 කින් අවප්‍රමාණය වී තිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංගිපු 20 - රජයේ ප්‍රදාන ගිණුම් ගත කිරීම හා රජයේ ආධාර හෙළිදරව් කිරීම

(i) වර්ෂ 11 කට වැඩි කාලයක් නොවෙනස්ව පැවති ව්‍යාපෘති 28 කට අදාළ එකතුව රු. මිලියන 9,453.27 ක් වූ විදේශ ප්‍රදාන ශේෂයන් ක්‍රමක්ෂය කිරීමෙන් තොරව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගෙන තිබුණි. එම විදේශ ප්‍රදාන සම්බන්ධ තොරතුරු කිසිවක් නොමැතිවීම හේතුවෙන් , ක්‍රමක්ෂය නොකිරීම මත මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට වන බලපෑම විගණනයේදී තහවුරු කළ නොහැකිවිය.

(ii) විදේශ ප්‍රදාන ලෙස ගිණුම් ගත කරන ලද එකතුව රු.මිලියන 2,478.24 ක විශේෂිත ව්‍යාපෘති වලට අදාළ හඳුනානොගත් ගනුදෙනු 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ක්‍රමක්ෂය කර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයෝජන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රමුඛයේ ඡේද අංක 75 හා 79 අනුව රු. මිලියන 352.06 ක ධාරණ අගයක් සහිත ආයෝජන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනය තුළ වෙනම දක්වා නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ව්‍යාපෘති 12 ක් සම්බන්ධයෙන් කෙටිගෙන යන වැඩ යටතේ දැක්වෙන එකතුව රු. 228,559,097 ක් වූ ශේෂයන්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකිරීම සඳහා විමර්ශනය කිරීමෙන් තොරව වර්ෂ තුනේ සිට දහයකට වැඩි කාලපරිච්ඡේදයක් නොවෙනස්ව පැවතුණි.
- (ආ) රු.5,534,819,630 ක් වූ නිමකර ජනනා අයිතියට පත් කරන ලද ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති හැට හතරක පිරිවැය ප්‍රාග්ධනික කිරීමෙන් තොරව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට කෙටිගෙන යන වැඩතුළු පැවතුණි.
- (ඇ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වූ DI පයිප්ප හා සවිකිරීම් තොගය ගණනය කිරීමේ දෝෂයන් හේතුවෙන් වටිනාකම පිළිවෙලින් රු. 6,878,121 කින් හා රු.7,246,655 කින් වැඩියෙන් හා අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති යල්පැනගිය තොග සඳහා රු. 4,324,111 ක් වැඩිපුර ප්‍රතිපාදනය කර තිබූ අතර ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදුකරන ලද මාර්ග ඉදිකිරීමේදී තාප්පය භානියට පත් වීම වෙනුවෙන් රු. 6,870,296 ක පිරිවැයකට ඉදිකරන ලද ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මායිම් තාප්පය 2014 දී මණ්ඩලය වෙත භාරදී තිබුණි. කෙසේ වුවද, එයින් රු. 3,424,712 ක වටිනාකමක් පමණක් ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළ මණ්ඩලය විසින් ප්‍රාග්ධනික ගත කොට තිබුණි.
- (ඊ) 2015 වර්ෂයේ සිට ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා ඇති පිරිවැය රු. 192,452,347 ක් වූ පුළුල්වූ කුඩා නගර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ විදේශ ප්‍රදාන සහ නැවත අයකර ගැනීම් යෝජනාක්‍රම යටතේ දෙවරක් ක්රමක්ෂය කර තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු. 3,364,558 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (උ) තොග ගැලපුම් ගිණුමේ දක්වා ඇති රු. 2,421,893 ක තොග උණනාවය නිවැරදි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඌ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ජපාන ව්‍යාපෘති අංශය විසින් භාවිතා කරනු ලබන රු. 631,049 ක් වූ මණ්ඩලයට අයත් ලී බඩු හා පරිසරයක උපාංග, වත්කම් ගිණුම් වල ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (එ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගෙවන ලද රු. 63,287,387 ක ආර්ථික සේවා ගාස්තු ලැබිය යුතු දැලස හඳුනා නොගෙන වැරදි සහගත ලෙස 2016 වර්ෂයේ ආදායම් බදු වියදම ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය සහ ජංගම වත්කම් එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඒ) ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස මණ්ඩලය විසින් අඛණ්ඩව සෑම වර්ෂයකම පෙර වර්ෂයේ ගැලපීම් වශයෙන් සමුච්චිත ලාභය / අලාභයට සැලකිය යුතු ගැලපීම් සිදුකරන බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය. ඒ හේතුවෙන් ඒ ඒ වර්ෂයේ ලාභය සැලකිය යුතු ලෙස විකෘති වී තිබුණි. 2013 සිට 2015 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා එවැනි පෙර වර්ෂයට අදාළ ගැලපුම් හේතුවෙන් සමුච්චිත ලාභයට වූ බලපෑමෙහි එකතු වටිනාකම රු. මිලියන 345.9 ක් විය. මෙවැනි පසුබිමක් තුළ ඉදිරි වර්ෂය තුළ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභයට ගැලපීම් සිදුකිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැකිය. ඒ නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිලාභය පිළිබඳව විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස පිලිගත නොහැකිය. සමාලෝචිත වර්ෂය හා පෙර වර්ෂ දෙක තුළ සිදුකරන ලද එවැනි ගැලපීම් පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	හරකළ වටිනාකම	බැරකළ වටිනාකම	සමුච්චිත ලාභයට වූ ශුද්ධ බලපෑම
-----	-----	-----	-----
	රු.	රු.	රු.
2016	(455,977,322)	336,150,543	(119,826,779)
2015	(184,251,720)	192,301,771	8,050,051
2014	(88,633,609)	269,544,864	180,911,255

2.2.3 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) නිමැවුම් පාදක සඳහා වන ගෝලීය හවුල් ව්‍යාපෘතිය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදේශ ජරදාන වටිනාකම රු. 212,666,110 ක් විය. කෙසේ වුවද, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු. 282,644,182 ක් විය. ඒ නිසා රු. 69,978,072 ක පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කමක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) 2016 මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළ දක්වා ඇති 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණය ගැතියන්ගේ සංසන්දනාත්මක අගය රු. 3,895,171,826 ක් වුවද 2015 වර්ෂය සඳහා පිලියෙල කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ එම ශේෂය රු. 3,813,272,977 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ නිසා රු. 81,898,849 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

2.2.4 හඳුනා නොගත් ශේෂ

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) මාතර ප්‍රාදේශීය සභාය මධ්‍යස්ථානයේ පවත්වාගෙන යන ජංගම ගිණුමට අදාළ බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශය තුළ දීර්ඝ කාලයක සිට දක්වා ඇති රු. 179,347 ක හඳුනා නොගත් ශේෂයට අදාළව එලදායී ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) අභ්‍යන්තර මුදල් මාරුකිරීම් පාලන ගිණුම් වර්ෂය අවසානයට ශුන්‍ය අගයක් ගත යුතු වුවද, එකතුව රු. 2,434,907 ක බැර ශේෂයක් නිරවුල් කිරීමකින් තොරව මෙම පාලන ගිණුම තුළ පැවතුණි.

- (ඇ) නව සම්බන්ධතා පාලන ගිණුමේ වයස් විශ්ලේෂණය අනුව ත්‍රිකුණාමලය කලාපයට අයත් එකතු වටිනාකම රු. 1,155,154 ක් වූ ණය ගැනි ශේෂ හඳුනාගෙන සැසඳුම් කිරීමකින් තොරව වර්ෂ 4 කට වැඩි කාලයක සිට ගිණුම් වලට ගෙන තිබුණි.
- (ඈ) ත්‍රිකුණාමලය කලාපයට අදාළව රැස් කිරීම් පාලන ගිණුමෙහි 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට හර ශේෂය රු. 8,677,004 ක් විය. එම වටිනාකමින් රු. 5,108,669 ක් සහ රු. 2,494,371 ක් සැසඳීමකින් තොරව පිළිවෙලින් වසර 4 ක් සහ වසර 2 ක කාලයකට වඩා හිඟව පැවතුණි.
- (ඉ) රු. 1,721,237 ක ශේෂයක් පුනුරුත්ථාපන බදු ලෙස වසර 3 කට වැඩි කාලයක සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ගෙන තිබුණද, මෙම ගිණුම ඇති කිරීමට හේතුව විගණනයට පැහැදිලි කර නොතිබුණි.

2.2.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

ගණ්‍යතා අධ්‍යයන වාර්තාව සහ විල්ගමුව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතියට අදාළ වලනය නොවන හා සෙමින් වලනය වන තොර වටිනාකම් පිළිවෙලින් රු. 614,524,704 ක් සහ රු. 474,096,453 ක විස්තරාත්මක උපලේඛනය විගණනය වෙත ඉදිරිපත් වී නොතිබුණි.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) එකතුව රු. 282,919,175 ක් වූ වෙළඳ ණයගැතියන්, මලාපවහන ණයගැතියන් කොළඹ මහ නගර සභා ණයගැතියන්, නව සම්බන්ධතා ණයගැතියන් හා වෙනත් ණයගැතියන් අයකර ගැනීමෙන් තොරව වර්ෂ 3 කට වැඩි කාලයක් පැවතුණි.
- (ආ) රු. 10,529,933 ක් වූ විශේෂ ප්‍රසාද දීමනා අත්තිකාරම් වර්ෂ 17 කට වැඩි කාලයක් නිරවුල් නොකර පැවතුණි.
- (ඇ) මණ්ඩලය විසින් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙහි (RDA) සහ කොළඹ මහ නගර සභාවෙහි තබා තිබූ එකතු වටිනාකම රු. 26,624,610 ක කෙටිකාලීන තැන්පතු 2002 වර්ෂයේ සිට අයකර ගැනීමකින් තොරව පැවතුණි. තවද, ප්‍රාදේශීය සහය සේවා මධ්‍යස්ථාන විසින් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය හා මධ්‍යම පළාත් සභාවේ තබා තිබූ එකතුව රු. 2,801,222 ක කෙටිකාලීන තැන්පතු ශේෂය 2010 වර්ෂයේ සිට අයකර ගැනීමෙන් තොරව පැවතුණි.
- (ඈ) ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන අමාත්‍යාංශයට දෙන ලද රු. 4,378,829 ක අත්තිකාරම් වටිනාකම 2016 වර්ෂයේදී අවිනිශ්චිත ණයගැතියන්ට මාරුකර තිබුණි. තවද, 2016 වර්ෂය අවසානයට අත්තිකාරම් ගිණුමේ පැවති රු. 15,227,491 ක වෙනත් ශේෂයක්ද කිසිදු හේතුවක් නොදක්වා මෙම ගිණුමට මාරුකර තිබුණි.
- (ඉ) කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ලබාදුන් අත්තිකාරම් එකතුව රු. 31,314,650 ක් හා රු. 13,121,877 ක් පිළිවෙලින් වර්ෂ අටකට වඩා වැඩි හා වර්ෂ තුනකට වඩා වැඩිකාලයක් දක්වා නිරවුල් නොකර පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් මෙම ශේෂයන් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඊ) මිලදීගැනීම් සඳහා නිලධාරීන් හා ආයතනයන්ට 1997 සිට 2015 කාලපරිච්ඡේදය දක්වා ලබාදුන් වටිනාකම රු. 274,126 ක් වූ අත්තිකාරම් මේ දක්වා නිරවුල් කර නොතිබුණි.

- (උ) විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා ලබා දෙන ලද එකතුව රු. 5,520,606 ක් වූ අත්තිකාරම් අදාළ පාර්ශවයන් විසින් වර්ෂ තුනකට වැඩි කාලයක් තිරවුල් කර නොතිබුණි.
- (ඌ) ඉඩම් අත්පත් කර ගෙන තිබුණද, එම ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා 2009 සිට 2013 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ ලබාදෙන ලද රු. 94,276,927 ක් වූ අත්තිකාරම් අයකරගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (එ) නැගෙනහිර මහනුවර ප්‍රාදේශීය විසින් එකතුව රු. 27,182,581 ක් වූ ණයහිමියන් 2013 වර්ෂයේ සිට බේරුම් කර නොතිබුණි.
- (ඒ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිමිකම් නොපෑ වැටුප් හා වෙනත් ශේෂය රු. 5,419,070 ක් වූ අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වූ මුළු ගෙවිය යුතු වටිනාකමින් සියයට 67 ක් නියෝජනය කර තිබුණි.
- (ඔ) නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට අදාළව දේශීය බැංකු වලට ගෙවිය යුතු රු. 20,713,131 ක දේශීය ණය ශේෂය 2011 වර්ෂයේ සිට තිරවුල් නොකර ගිණුම් තුළ පැවතුණි.

2.4 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම
-----	-----
අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	
(i) මුදල් රෙගුලාසි 395 (සී)	බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයන් ඊට පසු මාසයේ 15 වැනි දිනට පෙර පිළියෙල කළයුතු වුවත් 2016 දෙසැම්බර් මාසය සඳහා සියළුම බැංකු ගිණුම් සඳහා වන බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයන් 2017 ජනවාරි 15 දිනට පසුව පිළියෙල කර තිබුණි.
(ii) මුදල් රෙගුලාසි 770	වටිනාකම රු. 16,117,179 ක් වූ යල්පැන ගිය තොගය රෙගුලාසියේ විස්තර වන පරිදි අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමකින් තොරව 2016 මුල් ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.
ආ) 2006 සැප්තැම්බර් 22 දිනැති අංක 30 දරණ කළමනාකරන සේවා වක්‍රලේඛය	මණ්ඩලයේ බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පටිපාටිය සඳහා කළමනාකරන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

ඇ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී / 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයේ 8.3.9 වගන්තිය

(i) චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන වලට පටහැනිව මෝටර් වාහන එකොළහක් රේඛීය අමාත්‍යාංශයට මුදාහැර තිබූ අතර එම වාහනවල බලපත්‍ර හා රක්ෂණ ඔප්පු අළුත් කිරීම සඳහා රු. 1,666,150 ක මුදලක් මණ්ඩලය විසින් දරා තිබුණි.

(ii) චක්‍රලේඛයේ විධිවිධානවලට පටහැනිව සේවකයින් තිස්නව දෙනෙකු සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයට හා අනෙකුත් අමාත්‍යාංශවලට මුදාහැර තිබුණි. එම සේවකයින් වෙනුවෙන් මණ්ඩලය විසින් ගෙවූ වැටුප් අදාළ පාර්ශවයන්ගෙන් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගෙන නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 2,989,591,779 ක බදු පූර්ව ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පූර්ව ශුද්ධ ලාභය රු. 1,149,598,362 ක් වූයෙන් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. 1,839,993,417 ක වර්ධනයක් දැක්වුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව විකුණුම් හා අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම් සහ ප්‍රතිලාභයන්ගේ ප්‍රමාණාත්මක වර්ධනය මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා ඉකුත් වසර 4 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණයේදී 2012 වර්ෂයේ වූ රු. 407,019,536 ක අතිරික්තය 2016 වර්ෂයේදී විචලනයන් සහිතව රු. 2,989,591,779 දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. එහෙත් සේවක පාරිශ්‍රමිකයන්, ජංගම නොවන වත්කම් ක්ෂය වීම් හා රජයට බදු ගෙවීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 2012 වර්ෂයේ වූ රු. 10,374,694,060 ක අතිරික්තය 2016 වර්ෂයේදී රු. 15,879,602,172 දක්වා විචලනයක් සහිතව වර්ධනය වී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.2.1 ලාභදායීත්වය

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දළ ලාභය සියයට 27 කින් ඉහල ගොස් තිබූ අතර පරිපාලන වියදම් සියයට 7 කින් ඉහල ගොස් තිබුණි. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. 1,756,594,590 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කොට තිබූ අතර ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව එය සියයට 2870 කින් වර්ධනය වී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ලාභයෙහි සිදුවූ සියයට 174 ක වැඩිවීම මෙම වර්ධනයට මූලික හේතුව වී තිබුණි.

(ආ) 2015 වර්ෂයේ රු. 774,768 ක් වූ එක් සේවකයකුට දායකය 2016 වර්ෂයේදී සියයට 29.01 කින් වැඩිවී තිබුණු අතර, සියයට 178.06 ක වැඩිවීමක් නිරූපණය කරමින් 2015 වර්ෂයේදී එක් සේවකයකුට ශුද්ධ ලාභය වූ රු. 104,156 ක් 2016 වර්ෂයේදී රු. 281,505 ක් දක්වා වැඩිවී තිබුණි.

(ඇ) 2015 වර්ෂයේදී පාරිභෝජනය කරන ලද ජල ඒකකයකින් වූ රු. 40.99 ක ආදායම 2016 වර්ෂයේදී සියයට 5 කින් වැඩි වී තිබුණු අතර 2015 වර්ෂයේදී රු. 46.79 ක් වූ පාරිභෝජනය කරන ලද ජල ඒකකයක නිෂ්පාදන පිරිවැය 2016 වර්ෂයේදී රු. 45.48 දක්වා සියයට 3 කින් අඩුවී තිබුණි.

3.2.2 වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂය සඳහා වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	2016	2015	2014	2013
දළ ලාභ ආන්තිකය	42.82	39.19	39.47	41.35
ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය	12.68	5.53	7.62	5.87
ජංගම අනුපාතය	5.97	4.48	1.76	1.29

ඉහත තොරතුරු අනුව ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව දළ ලාභ ආන්තිකය හා ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය පිලිවෙලින් සියයට 9.26 කින් හා සියයට 129.29 කින් ඉහල ගොස් තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්ය සාධනය

මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන අරමුණු ලඟා කර ගැනීමට අදාළව පහත නිරීක්ෂණයන් සිදු කරනු ලැබේ.

(අ) පිරිසිදු ජලය නිෂ්පාදනය හා බෙදාහැරීම

2015 වර්ෂයේදී මණ්ඩලය විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද පිරිසිදු ජලය ඝන මීටර් මිලියන 600 කට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේදී පිරිසිදු ජලය ඝන මීටර් මිලියන 649 ක නිෂ්පාදනයක් තිබූ අතර එහි සියයට 8.16 ක පිරිසිදු ජලය නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීමක් දැක්වුණි. 2012 සිට 2016 වර්ෂය දක්වා නිෂ්පාදන ඒකකයක පිරිවැය පහත සඳහන් පරිදි විය.

වර්ෂය	2016	2015	2014	2013	2012
ඒකක පිරිවැය (රු.)	45.27	46.79	43.96	44.39	41.22

ඉහත සඳහන් වගුව අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඒකකයක නිෂ්පාදන පිරිවැය 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 9.82 කින් වැඩිවී තිබුණි. මෙම වැඩිවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ 2012 සිට 2016 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ සේවක පිරිවැය හා බලශක්ති පිරිවැය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිවීමයි.

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ලබා දුන් ජල සම්බන්ධතා ගණන 138,795 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 13.91 ක වර්ධනයක් දැක්වුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සකස් කර තිබූ ඉලක්කය අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සම්බන්ධතා 140,676 ක් ලබාදීමට අපේක්ෂා කර තිබුණි. එසේ වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නව සම්බන්ධතා 138,750 ක් පමණක් සපයා දී තිබුණි.

(ඇ) ආදායම් නොලබන ජලය (NRW)

ආදායම් නොලබන ජලය හේතුවෙන් මණ්ඩලය විසින් දරන ලද පාඩුව හඳුනාගෙන වෙනම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. එහෙත් එය සාමාන්‍ය පිරිවැය ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය හා පෙර වර්ෂ 4 ක් සඳහා ආදායම් නොලබන ජලය පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

විස්තරය	2016	2015	2014	2013	2012
ජලය නිෂ්පාදනය (සන මීටර්)	649	600.14	575.00	547.0	525.6
ජලය පාරිභෝජනය (සන මීටර්)	483	436.27	410.92	381.6	368.5
ආදායම් නොලබන ජලය (සන මීටර්)	166	163.87	137.07	165.4	157.1
ජලය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස } ආදායම් නොලබන ජලය	25.58	27.30	28.53	30.24	29.89

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන්ද කරනු ලැබේ.

- (i) කාන්දුවීම්, නීත්‍යානුකූල නොවන ජල සම්බන්ධතා, නොමිලයේ සැපයීම හා පරිපාලන කරුණු ආදිය හේතුවෙන් 2016 වර්ෂයේදී මණ්ඩලය විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද ජලය ප්‍රමාණයෙන් ආදායම් නොලබන ජලය සියයට 25.58 කින් නියෝජනය විය. 2016 වර්ෂයේදී කොළඹ නගරයේ ආදායම් නොලබන ජලය කොටස සියයට 44.25 ක් විය.
- (ii) නීත්‍යානුකූල නොවන සම්බන්ධතා අඩුකිරීමට හා ජලය බෙදාහැරීම් නළවල තාවකාලික බිඳ වැටීම් අලුත්වැඩියා කිරීම කඩිනම් කිරීමට පසුගිය කාල පරිච්ඡේදය තුළ මණ්ඩලය විසින් ඇතැම් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණද, 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ආදායම් නොලබන ජලය රේඛය සියයට 5.66 කින් වැඩිවී තිබුණි.
- (iii) වර්ෂ 75 කට වඩා පැරණි වූ කොළඹ නගරයේ ප්‍රධාන ජලය බෙදාහැරීම් පද්ධති නවීකරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍යතාවයන් තිබීම හේතුවෙන් එම කාර්යය සඳහා සැලසුම් පිළියෙල කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කඩිනම් අවශ්‍යතාවය කෙරෙහි මණ්ඩලයේ විශේෂ අවධානය යොමු කර තිබුණි. දැනට මේ සම්බන්ධයෙන් විදේශ මූල්‍යයන් ව්‍යාපෘති දෙක ක්‍රියාත්මක කරමින් තිබුණද, ප්‍රධාන ජල සැපයීම් නළ පිළිබඳ ප්‍රතිසංස්කරණය එයින් ප්‍රමාණවත්ව ඉටුකර ගෙන නොතිබුණි.
- (iv) ජල කාන්දුවීම් හේතුවෙන් අලුත් කළ යුතු ප්‍රධාන ජල සැපයුම් නළ මේ දක්වා විශේෂිතව හඳුනාගෙන නොතිබුණි. ප්රධාන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යෝජනා කිහිපයක් කර තිබුණද, ඒවායේ ක්‍රියාත්මකවීම ඉතා මන්දගාමී තත්ත්වයක විය.

- (v) කොළඹ නගරය හැර අනිකුත් ප්‍රදේශවල ආදායම් නොලබන ජලය අඩු කිරීම කෙරෙහිද මණ්ඩලයේ අවධානය ප්‍රමාණවත් නොවූ අතර සංයුක්ත සැලැස්මේ දක්වා ඇති ඉලක්කයන් තාත්වික නොවූ බවද නිරීක්ෂණය විය.
- (vi) ආදායම් නොලබන ජලය අඩුකිරීම සඳහා රු.මිලියන 3,100.17 ක ඇස්තමේන්තු වියදමක් සහිත ව්‍යාපෘති 6 ක් ආරම්භ කර තිබුණද, සැලකිය යුතු අඩුකිරීමක් හඳුනාගත නොහැකි විය.

(ඇ) මලාපවහන පද්ධතිය

රටේ ආර්ථික සංවර්ධනයත් සමඟ ඇතිවූ නාගරීකරණය හේතුවෙන් නගරවල මලාපවහන අපහරණය සඳහා යටිතල පහසුකම් වෙනුවෙන් වැඩිදියුණු කිරීම් සිදුකිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නැගුණි. එම පහසුකම් සැපයීම මණ්ඩලයේ වගකීමක් වුවද, මෑත වර්ෂවලදී මෙම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් ප්‍රගතියක් දක්වා නොතිබුණි. ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස ජනගහනයෙන් සියයට 7 කට මලාපවහන අපහරණ පහසුකම් සැපයීම අපේක්ෂා කර තිබුණද, ඉටුකර ගැනීම පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඉ) ඉලක්කයන් ඉටුකර ගැනීම

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ දක්වා ඇති ඉලක්කයන් සහ ඒවා ළඟාකර ගැනීමට අදාළව පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) ආදායම් නොලබන ජලය ප්‍රතිශතය අඩුකර ගැනීම ඉලක්ක කර තිබුණද, ප්‍රාදේශීය සභාය මධ්‍යස්ථාන 12 න් පහකට පමණක් එම ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට හැකිවී තිබුණි. කොළඹ නගරයේ මුළු ආදායම් නොලබන ජලය සියයට 44.25 දක්වා අඩුකර ගැනීමට ඉලක්ක කර තිබුණද, 2016 වර්ෂය අවසානයට තර්ථ අඩුකර ගැනීම සියයට 45.85 ක් විය.
- (ii) මුළු නළ ජලය සැපයුම් ආවරණය හා මුළු මලාපවහන සම්බන්ධතා ආවරණය මුළු ජනගහනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 49.8 ක් හා සියයට 2.4 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කර තිබුණද, 2016 වර්ෂය අවසානයට තර්ථ ආවරණය පිළිවෙලින් සියයට 47.7 ක් හා සියයට 2 ක් පමණක් විය.

4.2 විදේශ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම

දේශීය හා විදේශීය අරමුදල් භාවිතා කරන ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක සේවා ව්‍යාපෘති විශාල සංඛ්‍යාවක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂවල ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. කෙසේ වුවද මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) විශාල පරිමාණයේ විදේශ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘති බොහොමයක් නියමිත දිනයන්ට නිමකර නොතිබූ අතර ව්‍යාපෘති කාලපරිච්ඡේදය දීර්ඝ කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අතිරේක වැඩ සහ මිල ඉහළයාම් හේතුවෙන් පිරිවැය ඉතා විශාල ලෙස වැඩිවී තිබුණි.
- (ආ) එම ව්‍යාපෘතිවල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඒකාකාර ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කර නොතිබුණි.

(ඇ) යාපනය කිලිනොච්චි ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනුව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතිය විසින් සිදුකරන ලද කාර්යයන්ගේ කෙරීගෙන යන වැඩ ශේෂ වටිනාකම රු. මිලියන 2,023 ක් විය. එසේ වුවද ව්‍යාපෘති මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු. මිලියන 2,236 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. රු. මිලියන 213 ක වෙනස සැසඳුම් කර නොතිබුණි.
- (ii) 1974 අංක 2 දරණ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩල පනතේ 92 ඡේදය ප්‍රකාරව ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත යටතේ අත්පත් කරගත් නිශ්චල දේපල මණ්ඩලය වෙත පැවරිය යුතු වේ. තවද, විශේෂයෙන්ම ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය නිශ්චල දේපල මිලදීගැනීම තහනම් බව 2015 මාර්තු 11 දින නීතිපති විසින් මතයක් ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වෙතත් නල්ලුර් හි ඉඩම් මිලදීගැනීම වෙනුවෙන් 2013 මාර්තු මාසයේදී ව්‍යාපෘතිය රු.මිලියන 2.5 ක් වැය දරා තිබුණි.

(ඈ) වියළි කලාපීය නාගරික ජලය හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සමඟ ඇතිකරගත් උපණය ගිවිසුම යටතේ 2014 දෙසැම්බර් 31 දක්වා අයකල පොලී වටිනාකම රු. මිලියන 68.50 ක් ව්‍යාපෘතියේ කෙරීගෙන යන වැඩ වටිනාකම තුළ දක්වා තිබුණි.
- (ii) 2016 දෙසැම්බර් 31 දක්වා ගෙවන ලද වටිනාකම රු. මිලියන 131.17 ක් වූ එකතු කල අගය මත බදු කෙරීගෙන යන වැඩ වටිනාකම යටතේ දක්වනවා වෙනුවට ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවෙන් ලද රාජ්‍ය ආයතනයේ ලැබීම් වලට එරෙහිව හිඳවී කොට තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළ දක්වා ඇති ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ආයතනය හා කෙරීගෙනයන වටිනාකම ඒ සමාන අගයකින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (iii) ණය ගිවිසුමේ 5 වන උපලේඛනයේ 15 වන ඡේදයට අනුව, ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ජල සම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය හා සනීපාරක්ෂක ප්‍රතිපත්තිය කැබිනට් අමාත්‍යවරුන් විසින් අනුමත කල යුතු වේ. ජල සම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය 2010 මාර්තු 03 දින කැබිනට් අමාත්‍යවරුන් විසින් අනුමත කර තිබූ නමුදු සනීපාරක්ෂක ප්‍රතිපත්තිය 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අනුමත කර නොතිබුණි.
- (iv) ණය ගිවිසුමේ 5 වන උපලේඛනයේ 18 වැනි ඡේදය ප්‍රකාරව නගර සභා විසින් පිරිසිදු කල අපද්‍රව්‍යවල ප්‍රමාණය හා ගුණත්වය, අපද්‍රව්‍ය මුදාහරින ජලයේ ගුණත්වය සහ වියළි මලාපවහන අපද්‍රව්‍යවල අඩංගු බැක්ටීරියා වල ගුණත්වය නිරන්තරව අධීක්ෂණය කල යුතුය. කෙසේ වෙතත්, නගර සභා විසින් කාර්යක්ෂමව අපද්‍රව්‍ය කලමනාකරණය සඳහා වන අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කරන බවට කිසිදු තොරතුරක් නොලැබුණි.

- (v) සන්නිවේදන උපකරණ වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා සහය වන නගර සභා විසින් අපද්‍රව්‍ය රැස්කිරීමේදී හා ඉවත් කිරීමේදී , මෙහෙයුම් හා නඩත්තු වියදම් ආවරණය වන පරිදි ගාස්තු ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම සහ නව දේපල සංවර්ධනයේදී අතිවාර්යයෙන්ම මලාපවහන ටැංකි භාවිතා කිරීම හඳුන්වාදීම සඳහා යෝජනා හා අතුරු විධාන සම්මත කරගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භක අවධියේදී ගත යුතුය. කෙසේ වුවත් නගර සභා විසින් එම යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (vi) ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයා පූර්ණ කාලීනව රාජකාරියෙහි නොයෙදුනු අතර එම කරුණ ව්‍යාපෘතියේ අපේක්ෂිත භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය ලභාකර ගැනීම කෙරෙහි අවාසිදායක ලෙස බලපා තිබුණි.
- (vii) නගර සැලසුම් හා ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය හා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් ඒකාබද්ධව ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සම්පව අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කල යුතු බවට 2013 අප්‍රේල් 05 පැවති කැබිනට් අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමකදී තීරණය කර තිබුණි. කෙසේ වුවත් 2016 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාත් සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
- (viii) වාරිමාර්ග ජලාශ 03 ක් නවීකරණය හා වී වගාව සඳහා පනිසාකුලම් හා කටකුලම් හි ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු සහකාර කොමසාරිස් සමඟ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය අවබෝධතා ගිවිසුමක් ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟතාවය ලබා ගැනීමකින් තොරව 2014 වර්ෂයේදී අත්සන් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් පරිපාලන දුර්වලතා හා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අධීක්ෂණයක් ක්‍රියාත්මක නොකිරීමෙන් 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට කාර්යයන්හි භෞතික ප්‍රගතිය මන්දගාමී තත්ත්වයක පැවතුණි. පසුගිය විගණන වාර්තාවෙන්ද මෙම කරුණු පෙන්වා දී තිබුණද ව්‍යාපෘතිය විසින් ඒ සඳහා සතුටුදායක ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඉ) රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 8.9.3 මාර්ගෝපදේශය ප්‍රකාරව කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම රු. මිලියන 500 ට සමාන වන හෝ ඉක්මවන කොන්ත්‍රාත්තු රේඛීය අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් අත්සන් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත් ඉහත අවශ්‍යතාවයට පටහැනි ලෙස පහත සඳහන් කොන්ත්‍රාත්තු ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ සභාපති විසින් අත්සන් කර තිබුණි.

ව්‍යාපෘතියේ නම -----	කොන්ත්‍රාත්තුවේ නම -----	වටිනාකම රු. මිලියන
මහ කොළඹ ජලය හා අපජලය කලමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - 01 ව්‍යාපෘතිය (ණය අංක 2947 සහ SRI 2948 SRI (SF)	ආදායම් නොලබන ජල කලමණාකරණය, ඉදිකිරීම් සුපරීක්ෂණය හා උපදේශන කොන්ත්‍රාත්තුව	216
මහ කොළඹ ජලය හා අපජලය කලමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - 02 ව්‍යාපෘතිය	කොළඹ නගරයේ දකුණු කොටසේ ආදායම් නොලබන ජලය අවම කිරීම සඳහා පද්ධති පුනරුත්ථාපනය සහ කොළඹ නගරයේ බටහිර කොටසේ ආදායම් නොලබන ජලය අවම කිරීම සඳහා පද්ධති පුනරුත්ථාපනය	6,991 සහ 6.555

මහ කොළඹ ජලය හා අපජලය අඹනලේ සිට එලයිට් හවුස් ජලාශය දක්වා වූ කලමණාකරනය වැඩි දියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - කිලෝමීටර් 9 සඳහා DI පයිප්ප (විශ්කම්භය මිලිමීටර් 1200) සැපයුම් කිරීම හා එළීම. 2,565

02 ව්‍යාපෘතිය
(AFD) අඹනලේ බලශක්ති ඉතුරුම් ව්‍යාපෘතිය

මහ කොළඹ ජලය හා අපජලය කොළඹ නගරයේ උතුරු කොටසේ ආදායම් කලමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - කොළඹ නගරයේ උතුරු කොටසේ ආදායම් නොලබන ජලය අවම කිරීම සඳහා පද්ධති පුනරුත්ථාපනය සහ කොළඹ නගරයේ නැගෙනහිර කොටසේ ආදායම් නොලබන ජලය අවම කිරීම 1,041

01 ව්‍යාපෘතිය (ණය අංක 2947 සහ SRI 2948 SRI (SF) සඳහා පද්ධති පුනරුත්ථාපනය සහ 5,001

ගම්පහ අත්තනගල්ල සහ කොන්ත්‍රාත් අංක P& P/ DB/ CHINA / EXIM / මිනුවන්ගොඩ ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය GAMIWSS/2013/01 33,060

(ඊ) මොණරාගල බුක්තල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ සංශෝධිත ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තු වටිනාකම යුරෝ මිලියන 19.67 ක් වූ නමුදු සියයට 21.91 ක ඉහලයාමකින් යුතුව යුරෝ මිලියන 23.98 ක වටිනාකමකට කොන්ත්‍රාත්තුව ජර්දානය කොට තිබුණි. තවද, 2006 ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 8.7.1 (අ) මාර්ගෝපදේශය අනුව කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට පෙර අයවැය ප්‍රතිපාදන තීරණයට තහවුරු කොට නොතිබුණි.

(උ) ජල සම්පාදන පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය - ලබුගම , කලවුවාව

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) ව්‍යාපෘතිය විසින් ඩබල් කැබ් රථ හතරක් සහ වෑන් රථ දෙකක් ප්‍රසම්පාදනය සඳහා 2014 වර්ෂයේදී රු. 66,017,868 ක මුදලක් වැය දරා තිබුණි. පිරිවිතරයන් හා නිෂ්පාදිත රථ නිශ්චිතව සඳහන් නොවීම මත රු. 38,089,103 ක අමතර පිරිවැයක් කොන්ත්‍රාත්කරුට ගෙවීමට සිදුව තිබුණු බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

(ii) නව කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලක් හා නිල නිවාස 04 ක් ඉදිකිරීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ව්‍යාපෘතිය විසින් කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත රු. 119,391,800 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. අන්තර් ගෙවීම් සහතික පත්‍රය අනුව නව කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලේ සහ නිල නිවාසයන්හි වර්ග අඩියක් සඳහා වන පිරිවැය පිලිවෙලින් රු. 27,758 ක් සහ රු. 10,416 ක් විය. රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයක් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තා අනුව ඒ හා සමාන කාර්යාල ගොඩනැගිලි සහ නිල නිවාසයන්හි වර්ග අඩියක් සඳහා වන වෙළඳපොල අනුපාතය පිලිවෙලින් රු. 5,570 ක් සහ 4,997 ක් විය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් හිමිකම් පෑ අනුපාතය වෙළඳපොල පැවති අනුපාතයට වඩා වැඩිවූ හෙයින් ප්‍රමාණය පිලිවෙලින් වර්ග අඩි 2,500 ක් හා වර්ග අඩි 1,200 ක් වූ ලබුගම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කාර්යාල ගොඩනැගිලි සහ නිල නිවාස ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් රු. 81,481,200 ක අලාභයක් රජයට දැරීමට සිදුව තිබුණි.

ඒ හා සමානව කලටුවාව ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිල නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා වූ පිරිවැය වර්ග මීටරයකට රු. 71,320 ක් විය. ඒ අනුව නිල නිවාස 5 ක් ඉදිකිරීම සඳහා ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. 35,659,900 ක් විය. කෙසේ වෙතත් රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයක් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තා අනුව ඒ සමාන වර්ගයේ නිල නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා වන වෙළඳපොල රේටය වර්ග මීටරයට රු. 53,787 ක් විය. ඒ නිසා කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් හිමිකම් පෑ අනුපාතය වෙළඳපොල පැවති අනුපාතයට වඩා වැඩි වූ හෙයින් හා එහි ජරනිඵලයක් ලෙස ප්‍රමාණය වර්ග මීටර් 500 ක් වන නිල නිවාස 5 ක් ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාපෘතිය විසින් රු. 8,766,500 ක අමතර පිරිවැයක් දරා තිබුණි.

(iii) කලටුවාව ජල පවිත්‍රාගාරය
පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- අළුත්වැඩියා කිරීමේ කාලපරිච්ඡේදයේදී මණ්ඩි බැසීමේ ටැංකි වල තිබූ ආස්තරණ තහඩු ඉවත් කර තිබූ අතර ඊට පසුව නව ආස්තරණ තහඩු සවිකොට නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රොන්මඩ සන තට්ටුවක් ටැංකි තුළ තැන්පත්ව තිබූ අතර එයින් ජලය ක්‍රමවත් ලෙස පවිත්‍ර කළ නොහැකිව තිබුණි.
- තාක්ෂණික අවශ්‍යතාවයට අනුව දෛනිකව අවසන් ජල සාම්පලයේ පරාමිතීන් 8 ක් පරීක්ෂා කල යුතුවේ. කෙසේ වෙතත් සත්‍ය වර්ණය, මුළු මැංගනීස් , THM යනාදී පරාමිතීන් කලටුවාව රසායනාගාරය විසින් පරීක්ෂාවට ලක්කොට නොතිබුණි. තවද, කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමේ 8.3.5.1.4 ඡේදයට අනුව කොන්ත්‍රාත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් අවසන් ජල සාම්පලයන්හි පරාමිතීන් 08 ක් පරීක්ෂා කළ යුතුව තිබුණි. කෙසේ වෙතත් කොන්ත්‍රාත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ එය පරීක්ෂාකර නොතිබුණි.

(ඌ) විසල් දඹුල්ල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ආරම්භක දිනය 2012 මාර්තු 06 වූ අතර 2014 සැප්තැම්බර් 05 දින අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ගිවිසුමේ කොන්ත්‍රාත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ කොන්ත්‍රාත්තුව නිමකිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු අපොහොසත්ව තිබුණි. අනතුරුව කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඇතැම් වැඩ ආරම්භ නොකිරීම , ප්‍රමාණවත් මානව සම්පත් අනුයුක්ත කිරීමට අපොහොසත්වීම, උපකොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් විවිධ හේතූන් මත ඉදි කිරීම් වැඩ අතහැර දැමීම, ව්‍යාපෘති කාර්යයන් සඳහා යෝග්‍ය අදියරයන්හිදී අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය නොතිබීම යනාදිය නිසා මණ්ඩලය විසින් ව්‍යාපෘතියේ කොන්ත්‍රාත් කාලය 2017 මැයි 31 දක්වා අවස්ථා 4 කදී දීර්ඝ කොට තිබුණි. තවද, 2017 ජූනි 20 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය පිලිවෙලින් සියයට 88.6 ක් හා සියයට 85 ක් බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ කාර්යයන් නියමිත කාලයේදී නිමකිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු අපොහොසත් වුවද ඇ.ඩො. මිලියන 108 ක් වටිනා පොල්ගහවෙල , පොතුහැර සහ අලව්ව ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමයද ඇ.ඩො මිලියන 91.36 ක් වන පන්තල , මාකඳුර, කුලියාපිටිය ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමද පිලිවෙලින් 2014 අප්‍රේල් 08 සහ 2015 දෙසැම්බර් 02 දින වලදී මෙම කොන්ත්‍රාත්කරුටම ප්‍රදානය කොට තිබුණි.

4.3 දේශීය බැංකු ණයවලින් කරන ලද ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති

4.3.1 කන්දෙකැටිය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

2013 වර්ෂයේ සිට ව්‍යාපෘති කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් වූ ප්‍රසම්පාදනයන් ආරම්භ කොට තිබුණද 2006 ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 8.9 වැනි මාර්ගෝපදේශය අනුව 2017 ජනවාරි 31 දක්වා කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ විධිමත් ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

4.3.2 අම්පාර බෙදාහැරීමේ ජල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමට ආරාධනා කරමින් 2013 දෙසැම්බර් 11 දින පළ කරන ලද පුවත්පත් දැන්වීමට අනුව ව්‍යාපෘතියේ ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුව රු. මිලියන 3,000 ක් විය. කෙසේ වෙතත් ලංසු ආරාධනා කැඳවීමේදී එම අගය රු. මිලියන 5,184.66 දක්වා වැඩිවී තිබුණි. මෙම ඉහලයාමට හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.
- (ආ) කොන්ත්‍රාත්තුවේ ආවරණ වාර්තාව අනුව කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම 2013 මැයි මාසයේ (දැන්වීම පළකිරීමට පෙර) ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉල්ලා තිබූ මූල්‍ය ශක්‍යතාවයන් සම්පූර්ණ කර නොතිබූ හෙයින් මෙම කාර්යය සඳහා තෝරාගත් කොන්ත්‍රාත්කරු කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීම සඳහා සුදුසුකම් ලබා නොතිබුණි.
- (ඇ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.3.16 ඡේදය අනුව ලංසුකරුවන් විකල්ප ලංසුවන් ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර ලබන්නේ නම් එය ලංසු ලියවිලිවල පැහැදිලිව දැක්විය යුතුය. මණ්ඩලය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ලංසු ලියවිලිවල ඒ බව සඳහන්ව නොතිබුණද කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද විකල්ප ලංසුපත් තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් ඇගයීමට ලක්කොට රු. මිලියන 6,848.06 කට කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට නිර්දේශ කර තිබුණි.

4.4 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මධ්‍යම පළාතෙහි ක්‍රියාත්මක කරන ලද කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ජල සම්පාදන හා අපවහන ව්‍යාපෘතීන් සඳහා රු. මිලියන 162.75 ක් වෙන් කොට තිබුණද, 2016 ඔක්තෝබර් 30 වනවිට රු.මිලියන 65.13 ක මුදලක් පමණක් උපයෝජනය කොට තිබුණි.

4.5 නිෂ්කාර්යය හා උපයෝජිත වත්කම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) රු.1,542,951 ක් වටිනා ලිපිද්‍රව්‍ය තොගයක් සෙමින් වලනය අයිතමයන් යටතේ දීර්ඝ කාලයක සිට පැවතුණි.
- (ආ) විගණන නියැදි පරීක්ෂණයට අනුව ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම 19 කට අදාළව එකතුව රු.මිලියන 328,937,648 ක් වූ සෙමින් වලනය වන තොග නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමකින් තොරව දිගු කාලයක සිට පැවතුණි.

- (ඇ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට නොගවල රු. 614,524,704 ක් වටිනා වලනය නොවන නොග හා රු. 474,096,453 ක් වටිනා සෙමින් වලනය වන නොග පැවති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර මණ්ඩලයේ මුළු නොග වටිනාකමින් පිළිවෙලින් එය සියයට 9 ක් හා සියයට 7 කින් නියෝජනය විය. තවද, එය පෙර වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී පිළිවෙලින් සියයට 54 ක හා සියයට 37 ක වැඩිවීමක් විය.
- (ඈ) මඩකලපුව ප්‍රාදේශීය කලමණාකරන කාර්යාලයේ මායිම් තාප්පයක් ඉදිකිරීම සඳහා රු. 1,944,929 ක් වැය දැරීමෙන් පසු ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ කරා ලඟා වීමකින් තොරව අතහැර දමා තිබුණි.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පාරිභෝජනය කරන ලද වටිනාකම රු. මිලියන 109 ක් වූ ජලය 1,686,348 cum² ක ජර්මාණයක් සඳහා බිල්පත්‍ර නිකුත් කර නොතිබුණි.

4.6 මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 21,034,473 ක් වූ මාර්ගස්ථ නොග වටිනාකමින් රු. 4,223,879 ක් වටිනා නොග වර්ෂ එකේ සිට තුන දක්වා වූ කාලයක සිට විමර්ශනය කිරීමකින් තොරව නොවෙනස්ව පැවතුණි. තවද, 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා තිබූ රු. 128,121,224 ක් වටිනා නොගයෙන් රු. 40,885,545 ක් වටිනා නොග වර්ෂ දෙකකට වඩා වැඩි කාලයක් මාර්ගස්ථ නොග වශයෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ආ) නොග සත්‍යාපන කාල පරිච්ඡේදයට පෙර ලැබුණු නොග හා නිකුත් කළ නොග, නොග ශේෂයට ගැලපිය යුතු වුවද, නොග පොත් යාවත්කාලීන නොකිරීම හේතුවෙන් එකතුව රු. 852,503,970 ක් වූ ශුද්ධ හර ශේෂයන් හා එකතුව රු. 377,300,265 ක් වූ ශුද්ධ බැර ශේෂයන් නොග සත්‍යාපන කාලපරිච්ඡේදයට පසුව නොග ශේෂයට ගලපා තිබුණි.
- (ඇ) කොන්ත්‍රාත් වැඩ දාහතරක් ගිවිසගත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ සම්පූර්ණ කර නොතිබුණු අතර කිසිදු හේතුවක් නොදන්වා ඒවා වර්ෂ එකේ සිට දෙක දක්වා ප්‍රමාදව පැවතුණි. කෙසේ වෙතත් කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමෙහි කොන්දේසි ප්‍රකාරව අදාළ ඇවර කිරීමේ අලාභයන් කොන්ත්‍රාත්කරුගෙන් අයකරගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) මණ්ඩලය විසින් විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු වලට අනුව 2015 සැප්තැම්බර් සිට 2016 සැප්තැම්බර් දක්වා වාහන 11 ක් නගර සැලසුම් හා ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය වෙත මුදාහැර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් එම වාහන එකොළහ අතරින් PB-3978 , KC-2312 , KA-7558 සහ KL-7787 අංක දරණ වාහන 04 අමාත්‍යාංශය වෙත බාර නොගත් බව අමාත්‍යාංශ ලේකම් මා වෙත දැනුම් දී තිබුණි.
- (ඉ) ගාල්ල ප්‍රදේශයේ අපජලය අපහරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපජලය පිරිසිදු කිරීමේ පිරියත ඉදිකිරීම සඳහා 2014 වර්ෂය තුළ ඉඩමක් මිලදීගැනීමට තීරණය කොට තිබූ අතර තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව මෙම ඉඩම රු. මිලියන 71.5 කට අගය කර තිබුණි. ඉඩමේ වටිනාකමින් සියයට 30 ක් වන රු. මිලියන 21.45 ක අත්තිකාරම් ගෙවීමක් ඉඩම් අයිතිකරුට 2014 අප්‍රේල් මාසයේ ගෙවා තිබුණි. දැනටමත් පවුල් කිහිපයක් එම ඉඩමේ පදිංචි වී සිටින අතර අත්තිකාරම් ගෙවීමෙන් පසුවද ඉඩමේ අයිතිකරු විසින් එයින් පස් ඉවත් කර ගෙන තිබුණි. මණ්ඩලය විසින් මේ සම්බන්ධයෙන් කඩිනමින් පියවර ගෙන නොතිබුණි. තවද, 1974 අංක 02 දරන ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩල පනතේ ඡේද අංක 92 ප්‍රකාරව නිශ්චල දේපල මිලදී ගැනීම තහනම් කරමින් 2015 මාර්තු 11 දින නීතිපති විසින් මතයක් ලබාදී තිබුණි.

කෙසේ වෙතත් මණ්ඩලය මේ සම්බන්ධයෙන් 1974 අංක 02 දරන ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ නීතියේ ප්‍රතිපාදනයන්ට අනුකූල වී නොතිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (ඊ) ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් මෙට්‍රික් ටොන් 3,000 ක් මිලදීගැනීම සඳහා වූ කොන්ත්‍රාත්තුව 2016 පෙබරවාරි 18 දින ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් 420,000 කට සහ රු. 7,500,000 කට ඉන්දියානු සමාගමකට පිරිනමා තිබූ අතර 2016 මාර්තු 03 දින විධිමත් ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.
 - (i) ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුව අනුව ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් මෙට්‍රික් ටොන් 3,000 ක වටිනාකම රු. 95,385,000 ක් විය. කෙසේ වෙතත් රු. 68,517,600 කට කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කර තිබූ අතර එය ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුවට වඩා සියයට 28.17 ක අඩුවීමකි. තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කිරීමට පෙර ලංසුකරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මිල විචලනයන් පිළිබඳව සලකා නොතිබූ බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.
 - (ii) මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු විසින් ඉන්දියාවේ සැපයුම්කරුගේ කර්මාන්තශාලාවේදී පැවැත්වූ පූර්ව නැව්ගත කිරීම් පරීක්ෂණය සඳහා සහභාගී වී තිබූ අතර 2016 මැයි 30 දින ඔවුන් විසින් ගනු ලැබූ සාම්පලයන් රසායනාගාරය වෙත භාරදී තිබුණි. කෙසේ වෙතත් පරීක්ෂණය සඳහා සහභාගී වූ නිලධාරීන් සාම්පල එකතු කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් සුදුසුකම්කින් යුතු බවට සනාථ කිරීමට සාක්ෂි නොවූණි.
 - (iii) පලමු නැව්ගත නොගයෙන් එකතුකරගත් සාම්පලය 2016 ජූනි 24 දින රත්මලාන රසායනාගාරයේදී පරීක්ෂා කර තිබුණි. 2016 ජූනි 30 දින නිකුත් කරන ලද පරීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව සාම්පලයන් ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් සඳහා නියම කර ඇති SLS 701 – 1985 පිරිවිතරයන් සමග එකඟ විය. පරීක්ෂණ වාර්තාව මත පදනම්ව නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (සැපයුම් හා ද්‍රව්‍ය කලමනාකරණ) විසින් මෙම ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් ජලය පිරිපහදු කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ලෙස ප්‍රධාන ගබඩාවට හා ප්‍රාදේශීය ජල පිරිපහදු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන වෙත දැනුම් දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත් කඳුන ජලය පිරිපහදු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයෙන් 2016 ජූනි 23 දින රැස්කරගත් සාම්පලයන්ට අදාළ 2016 ජූලි 11 දිනැති පරීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව සාම්පලයන් ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් සඳහා වූ පිරිවිතරයන්ට අනුකූල නොවන බව අනාවරණය විය. තවද, පලමු නැව්ගත නොගයෙන් හා කඳුන ජල පිරිසිදු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයෙන් එකතු කරගත් සාම්පල දෙකම 2016 ජූලි 25 දින අඹතලේ රසායනාගාරයේදී පරීක්ෂා කළ අතර එම සාම්පලයන් පිරිවිතරයන් සමඟ අනුකූල නොවන බව තහවුරු විය.
 - (iv) සැපයුම්කරු සමඟ 2016 ඔක්තෝබර් 07 දින පැවති සාකච්ඡාවට අනුව ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් මෙට්‍රික් ටොන් 274.1 කුඩුකර මණ්ඩලය වෙත බෙදාහැරීම සඳහා සැපයුම්කරු එකඟ විය. කෙසේ වෙතත් එකඟවූ පරිදි අමුද්‍රව්‍ය භාරදීමට සැපයුම්කරු අපොහොසත් විය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ප්‍රධාන ගබඩාවේ ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් කුඩු කිරීම සඳහා කම්පැක්ටර් යන්ත්‍රයක් භාවිතා කර තිබූ බව විගණනයට අනාවරණය විය.
 - (v) 2016 දෙසැම්බර් 16 දිනට මණ්ඩලය විසින් සැපයුම්කරුට රු. 14,006,437 ක මුදලක් ගෙවා තිබූ නමුදු, සැපයුම්කරු විසින් සපයා තිබූ කාර්ය සාධන සුරක්ෂණය මඟින් රු. 6,861,000 ක මුදලක් පමණක් පියවාගෙන තිබුණි. එනිසා මෙම ගනුදෙනුව හේතුවෙන් රු. 7,205, 437 ක මුල්‍ය අලාභයක් මණ්ඩලයට දැරීමට සිදුවිය.
 - (vi) ඇලුමිනියම් සල්ෆේට්වල වූ බාල ගුණත්වය හේතුවෙන් අමතර පිරිවැයක් දරා පෙර සැපයුම්කරුවන්ගෙන් ඇලුමිනියම් සල්ෆේට් ප්‍රසම්පාදනය කර ගැනීමට මණ්ඩලයට සිදුවී තිබුණි.

(vii) 2012 වර්ෂයේදී හපුගල ජල පිරිපහදු පිරියත ඉදිකිරීම සඳහා විසල් ගාල්ල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය විසින් රු. මිලියන 16 ක් වැය කරමින් ඉඩමක් අත්පත් කරගෙන තිබුණු අතර අත්පත් කරගැනීමෙන් පසුව එහි ඉදිකිරීම් සඳහා විමර්ශනයක් සිදුකරන අතරතුර විශාල ගලක් මතු වීම හේතුවෙන් එම ඉඩම අරමුණු කළ කාර්යය සඳහා උපයෝගී කර නොතිබුණි.

4.7 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) කළමනාකරුවන් / ඉංජිනේරු (යාන්ත්‍රික) , ඉංජිනේරු (විදුලි) , ඉංජිනේරු (සිවිල්) , මධ්‍යම මට්ටමේ තාක්ෂණික (එම් එල් - T) , ලිපිකරුවන් හා සමාන්තර ශ්‍රේණි වර්ගයන් සහ වෙනත් පුහුණු ශ්‍රේණි ආදී ප්‍රධාන මෙහෙයුම් මට්ටමේ තනතුරුවල පැවති පුරප්පාඩු 729 ක් පිරවීම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වාම මණ්ඩලය විසින් පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) 2006 සැප්තැම්බර් 22 දිනැති අංක 30 දරන කලමණාකරන සේවා දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයේ දක්වා ඇති පරිදි බඳවා ගැනීම් හා උසස්වීම් පටිපාටිය සඳහා කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) මහනුවර නැගෙනහිර, මහනුවර දකුණ හා මහනුවර උතුර යන ප්‍රාදේශීය සහය සේවා මධ්‍යස්ථානයන්හි පැවති පුරප්පාඩු 224 ක් පිරවීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබූ අතර එය අනුමත කාර්යමණ්ඩලයෙන් සියයට 30 ක් නියෝජනය කරයි.
- (ඈ) ප්‍රධාන මෙහෙයුම් මට්ටමේ තනතුරුවල පුරප්පාඩු 729 ක් තිබූ නමුදු මණ්ඩලය විසින් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරුවලට අනුව 2007 ඔක්තෝබර් සිට 2016 දෙසැම්බර් 31 දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ විවිධ ශ්‍රේණියන්ට අයත් සේවකයින් 113 දෙනෙකු විදේශ මූල්‍යන ව්‍යාපෘතීන් සඳහා නිදහස් කොට තිබුණි. මණ්ඩලය විසින් ගෙවන ලද වේතන හා අනෙකුත් දීමනා එම ව්‍යාපෘතීන් විසින් මණ්ඩලයට ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි. නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරීන් 02 ක් , සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරීන් 13 ක්, ප්‍රධාන ඉංජිනේරුවන් 33 ක් , ඉංජිනේරු 25 ක්, සහකාර ඉංජිනේරු 24 ක් සහ සමාජ විද්‍යාඥ 08 දෙනෙකු ඒ අතර විය.

4.8 දූෂණ අක්‍රමිකතා

ත්‍රිකුණාමලය, කැලණිය, අම්පාර, කලාපවල 1999 සිට 2006 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ කරන ලද රු.මිලියන 246.66 ක මුදල් වංචාවන් වගකිවයුතු පුද්ගලයන්ගෙන් අයකර ගැනීම සඳහා 2016 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

5. ගිණුම්කටයුතු භාවය හා යහපාලනය

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

දේශීය සහ විදේශීය අරමුදල් භාවිතා කරන ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක සේවා ව්‍යාපෘතීන් විශාල ප්‍රමාණයක් මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාත්මක කරමින් පැවතියද, මණ්ඩලයේ තාක්ෂණික විගණන අංශය සඳහා ප්‍රමාණවත් සේවක මණ්ඩලයක් අනුයුක්ත කර නොතිබුණි.

5.2 අයවැය පාලනය

මණ්ඩලයේ අයවැයගත ආදායම් හා වියදම් තර්ක ආදායම් හා වියදම් සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 2 සිට සියයට 75 දක්වා පරාසයක සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛණය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කරගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

6. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන දුර්වලතා මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට වරින්වර යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතු වේ.

පාලන ක්ෂේත්‍රය	නිරීක්ෂණ
(අ) ගිණුම්කරණය	(i) පාලන ගිණුම් හා කෙටිගෙන යන වැඩ ශේෂයන් සැසඳීමට අපොහොසත් වීම. (ii) ලෙජරය හා ජර්නල් වවුචරයන්හිදී ජර්නල වවුචර් අංකනය කිරීම් නොගැලපීම. (iii) ඇතැම් ජර්නල් වවුචරයන්හි සංලක්ෂ්‍ය ඇතුළත් නොකිරීම.
(ආ) වත්කම් කළමනාකරණය	(i) විවිධ කලාපවල එකම ස්ථාවර වත්කම් දෙවරක් සටහන් කිරීම. (ii) අස්පාශ්‍ය වත්කම් වටිනාකම සමාලෝචනය හා නැවත දැක්වීම නොකිරීම. (iii) ව්‍යාපෘති නිමකර තිබුණද, ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබීම. (iv) දිගු කාලයක් සඳහා නොවෙනස්ව පැවති කෙටිගෙන යන වැඩ ශේෂ විමර්ශනය කිරීමට අපොහොසත් වීම.
(ඇ) තොග පාලනය	(i) භෞතිකව සත්‍යාපනය කරන ලද ශේෂ ලෙජර ශේෂයන් සමඟ සංසන්දනය නොකිරීම. (ii) දීර්ඝ කාලීනව පවතින මාර්ගස්ථ තොග ශේෂ පැවතීම. (iii) ගබඩාවල දිගු කාලීන වලනය නොවන හා සෙමින් වලනය වන තොග පැවතීම.

(ඇ) ව්‍යාපෘති පරිපාලනය හා කාර්යසාධන සමාලෝචනය

(i) අපේක්ෂිත පරිච්ඡේදය තුළ ව්‍යාපෘති නිමකිරීමට අපොහොසත්වීම සහ වලංගු හේතූන් නොමැතිව ව්‍යාපෘති කාලය දීර්ඝ කිරීම.

(ii) ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් ක්‍රමවත්ව සිදුකර යාමේ නොහැකියාව.

(iii) රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූල නොවීම.

(iv) කාලය දීර්ඝ කිරීම හා අරමුදල් උපයෝජනයේදී දුර්වලතා හේතුවෙන් පිරිවැය අධික ලෙස ඉහළ යාම.

(ඊ) නැවත අයකළ හැකි යෝජනාක්‍රම ගිණුම්කරණය

නැවත අයකළ හැකි යෝජනා ක්‍රම සඳහා ලද අත්තිකාරම් අදාළ වියදමට එරෙහිව කපා දැමීමෙන් තොරව දීර්ඝ කාලයක භාරයේ තබාගැනීම.

(උ) කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය

(i) අවශ්‍ය කරන අධිකාරීන් නොමැතිව මානව සම්පත් වෙනත් ආයතන වෙත නිදහස් කිරීම.

(ii) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා සේවකයින් බඳවා ගැනීම.